

The background of the cover is a detailed illustration in a folk-art style. It depicts a medieval town with a large castle on a hill in the upper left. A river flows through the town, with a stone bridge crossing it on the right. Several figures on horseback are visible on the bridge. The town is filled with houses having red-tiled roofs and a prominent church with a green roof and a cross. The hills in the background are painted in shades of green and blue. The title is written in a large, elegant, golden script across the upper right portion of the illustration.

Škof Abraham, Loški gospod

HELENA JANEŽIČ
Ilustrirala AGATA PAVLOVEC

Helena Janežič
ŠKOF ABRAHAM, LOŠKI GOSPOD
O škofu Abrahamu iz Freisinga ali
kako je iz Lonke nastala Škofja Loka

Prva izdaja

© za slovensko izdajo: Družina d. o. o., 2024

Vse pravice pridržane.

Ilustracije: Agata Pavlovec
Spremna beseda: p. dr. Metod Benedik
Urednica: Mateja Kvartič Dolinšek
Korektura: Lejla Križanič Krk
Oblikovanje in grafična priprava: D-tisk, Grosuplje
Izdala in založila: Družina, d. o. o.
Za založbo: Tone Rode
Naklada: tiskano po naročilu
Tiskano v Sloveniji
Ljubljana 2024

Vse informacije o knjigah založbe Družina
najdete na spletni strani www.druzina.si.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-32
929Abraham, škof(02.053.2)

JANEŽIČ, Helena, 1971-
Škof Abraham, Loški gospod : [o škofu Abrahamu iz Freisinga ali kako je iz Lonke nastala Škofja Loka] / Helena
Janežič ; ilustrirala Agata Pavlovec ; [spremna beseda Metod Benedik]. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2024

ISBN 978-961-04-1134-5
COBISS.SI-ID 211373059

Škof Abraham, Loški gospod

HELENA JANEŽIČ
Ilustrirala AGATA PAVLOVEC

KDO JE (BIL) ABRAHAM, FREISINŠKI ŠKOF?

Škof Abraham, ki je v letih 957–994 vodil škofijo Freising na Bavarskem, danes škofija München-Freising, je dobro znan tudi v zgodovini našega slovenskega naroda. Kot mlad, visoko izobražen duhovnik, je deloval v »dvorni kapeli« cesarja Otona I. in potem njegovega naslednika cesarja Otona II. Člani te »kapele«, skoraj izključno duhovniki, so bili posebej izobraženi in široko razgledani možje, ki so cesarju pomagali pri vodenju države; danes bi rekli, da so bili nekakšni »ministri«. Cesar Oton I. ga je imenoval za škofa in mu zaupal vodenje škofije širokega jugovzhodnega področja cesarstva, ki je bilo še nedavno izpostavljeno stalnim ogrskim roparskim vpadom. Po cesarjevi zmagi leta 955 so prenehali roparski vpadi in Abraham je lahko v miru vršil svoje škofovsko pastoralno delo. Po tedaj ustaljeni praksi je cesar Oton II. škofu Abrahamu podelil obširna posestva na Koroškem in Kranjskem. Tako je s posebno cesarjevo darovnico leta 973 nastalo Loško gospostvo, ki ga je cesar Henrik II. leta 1002 še povečal, ko mu je pridružil ozemlje pražupnije Šmartin s sedežem v Stražišču. Da bi lažje deloval med svojimi slovenskimi verniki, je v svoj obredni priročnik dal zapisati temeljna besedila, ki jih je uporabljal pri pastoralnem delu med našimi predniki. Prvo in tretje besedilo sta obrazca splošne spovedi, drugo pa je pridiga o grehu in pokori. V zapisih škofa Abrahama najdemo torej najstarejši zapis ne le v slovenskem, ampak sploh v slovanskih jezikih.

p. dr. Metod Benedik

Oton II. se je vzravnal na svojem zlatem cesarskem prestolu in zadovoljno pogledal po dvorani. Kmalu bo dopolnil 18 let, pa je bil že vladar mogočnega Svetega rimskega cesarstva, ki ga je ustanovil njegov oče Oton I. Veliki.

»Mojemu ljubemu Abrahamu,« je rekel in se takoj nato popravil, saj ga je poslušal pisar, ki je zvesto beležil njegove besede: »Oto, po milosti Božji prevzvišeni cesar ...«

Tu je naredil rahel premolk in nadaljeval z nadvse slovesnim glasom: »... podarja častitemu možu Abrahamu, škofu presvete freisinške cerkve, ki ga z nami družijo spoštljivo prijateljstvo, ozemlje v vojvodini, ki se imenuje Kranjska.«

Spet se je ustavil in po premisleku rekel: »Nadkancler bo to znal lepše povedati in spraviti v listino. Zapišite nekako takole, da našemu ljubemu škofu Abrahamu podarjam ozemlje od izvira potoka, ki mu rečejo Žabnica, preko planine Sorica in gore Lubnik do reke, ki ji rečejo Sora ter kraje, imenovane Žabnica, Lonca, Suha in Selca z vsem, kar spada zraven. Zapišite to, kot se za darilno listino spodobi,« je še navrgel in mladostno vihravo odhitel iz dvorane.

» Tlačno tako je bilo,« je z nostalgijo v glasu zavzdihnil freisinški škof Abraham, ki je imel prizor z mladim cesarjem Otonom II. še po toliko letih živo pred očmi. Zdaj, ko je bil star mož, se je vse večkrat predajal razmišljanju o preteklosti. In najraje je imel prav misel na čas, ko mu je mladi cesar Oton II. podelil obsežno Loško gospostvo.

Projekt sta podprli

Občina Škofja Loka

KNJIŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJALOKA

*O škofu Abrahamu iz Freisinga
ali kako je iz Lonke
nastala Škofja Loka*

ZALOŽBA
DRUŽINA

14,90 EUR